

Verksamhet 1998 Ekomuseum Kristianstads Vattenrike

FAKTARUTA Ekomuseum Kristianstads Vattenrike

Ekomuseum Kristianstads Vattenrike omfattar geografiskt Helgeåns nedre avrinningsområde i Kristianstads kommun och de kustnära delarna av Hanöbukten. Målet för verksamheten är att bevara de ekologiska och kulturhistoriska värdena in anslutning till vattnet i området, samt att försöka återskapa värden som försvunnit här.

Efter internationell förebild håller det successivt på att byggas upp ett ekomuseum i detta vattenlandskap. Ett ekomuseum byggs kring ett landskap och ett tema. Man ger sig ut i landskapet där man upplever och lär på plats. Informationen är utplacerad på lämpliga ställen. Den hjälper till att tolka och förklara det man har runt om sig. Boende och andra verksamma i ekomuseiområdet är viktiga samarbetsparter. Tillsammans arbetar man för att uppfylla ekomuseets mål.

Ett stort antal besöksplatser har redan ställts i ordning. Nu finns det tre utemuseer, mer än tio fågel och informationstorn, ett center för uppfödning av storkar, kilometerlånga leder med spångar och utsiktsplattformar, gömsle mm. Från Flodbåten upplever man den riktiga närheten till Vattenriket.

Kristianstads kommun ansvarar för verksamheten, som är direkt underställd kommunstyrelsen. Kommunen är största enskilda finansör. Statens kulturråd stöder kontinuerligt verksamheten med två grundbelopp. Länsstyrelsen stöder verksamheten på flera olika sätt bl.a. genom att man ställer personal till förfogande. Ekonomisk stöd erhålls också från flera andra håll till de olika delprojekt som bedrivs ute i ekomuseiområdet.

Besöksplatser i Ekomuseet

Lillö

1994 började Ekomuseet de första arbetena vid Lillö borggruin för att göra borgen mer tillgänglig för allmänheten, samtidigt vidtogs inledande åtgärder för att försöka förhindra den sedan många år pågående vandalismen av anläggningen.

Vid uppstädningen av borgruinen har en hel del intressant material påträffats som lämnats kvar efter utgrävningarna 1938-39. Ett urval av dessa föremål har ställts ut i en monter med förklarande texter inne i borgruinen. Utställningen kunde presenteras för allmänheten under sommarsäsongen. Här kan man bl.a. se ett antal tegelstenar med olika storlek och form som representerar olika tids- och byggnadsskeden. Sandstenar, olika kalkstenar, liebrynen, kakelugnsfragment, glasbitar mm visar att material för borgens ändamål hämtats från när och fjärran. I utställningsmonterns undre del finns ett skåp med studiematerial för skolorna. Naturskolan ansvarar för detta material som tagits fram i samarbete med Ekomuseet. Flera studiedagar för lärare har anordnats, så att man sedan kan ta med elever för att lära om livet på borgen.

Ekomuseet har sedan flera år ett nära samarbete med Anders Ödman vid Historiska Museet i Lund. Efter den gemensamma arkeologiska provgrävningen 1996 av borgkullen vid Härlövsborg och efterkommande arkivstudier framstod det som mycket troligt att borgen vid Lillö skulle funnits samtidigt med borgen vid Härlöv. Historieskrivningen var tidigare sådan att efter branden på Härlöv 1452 skulle Lillö anlagts. Den radiometriska mätmetoden C14

fanns inte vid utgrävningen av Lillö 1938-39 varför Ekomuseet och Historiska museet nu beslöt att gemensamt skjuta till resurser så att vi kunde få provmaterial från de understa asklagerna på Lillö. Utgrävningarna startade den 29 april och pågick från och till under resten av året. Flera långsträckta schakt togs upp och mycket nytt upptäcktes vad gäller de tidiga byggnadsskedena. Ekomuseets utställningsdesigner, som tillika är arkeolog, utförde huvuddelen av grävnings- och ritningsarbetena. Anders Ödman som var grävningsledare gjorde regelbundna besök för avstämning av de gjorda resultaten. Grävningsarbetena kommer att fortsätta under 1999, då även de radiometriska resultaten beräknas bli klara. När utgrävningen är klar kommer resultaten att presenteras i ett utställningsarrangemang i borgen.

Vid utgrävningen inne i borgruinen påträffades tidigare okända murrester.

Foto: S-E.M. Ekomuseum
Kristianstads Vattenrike

Som tidigare nämnts har borgen utsatts för skadegörelse och naturligt förfall sedan utgrävningen 1938-39. Efter kontakter med länsstyrelsens kulturmiljöavdelning och länsantikvarien ställdes medel till förfogande från Länsstyrelsen/Riksantikvarieämbetet så att ett restaureringsprogram kunde starta under sommaren 1998. Företaget Mur och Puts anlätades för att utföra arbetena. Arbetena kommer att fortsätta under 1999.

Kristianstad 20 november 1998

Hej!

Nu är byggnadsvårdsarbetena i full gång i borgruinen på Lillö. Arbetena sker inom ramen för verksamheten i Kristianstads Vattenrike i samarbete med Länsstyrelsens kulturmiljöenhet, som också står för kostnaderna..

Skottgluggar, dörrvalv i flankeringstornen, stentrappor mm omfattas av arbetena. Successivt kommer våra besökare lättare att förstå hur borgen fungerade.

*Hälsningar från
Sven-Erik Magnusson*

Veckans vykort på Vattenrikets hemsida

Foto: S-E.M. Ekomuseum Kristianstads Vattenrike

Herculesområdet

Herculesområdet ligger ca 7 km sydöst om Kristianstad vid Hammarsjöns nordöstra kant. Området är sedan länge känt bland naturvårdare och planer har funnits på att bilda naturreservat här.

1994 kontaktades Ekomuseet av WWF Världsnaturfonden, som vi haft samarbete med sedan verksamhetens början 1989. Man hade fått en förfrågan från SE-Banken BoLån om det fanns något bra projekt i Sverige som man kunde satsa pengar på, för att stärka sin miljöprofil. Eftersom BoLån hade storken som logotyp tyckte vi att det kunde vara lämpligt att satsa pengar på storkens födosöksmarker. Ett lämpligt ställe skulle vara området vid Herculesdammarna, strax intill vårt storkhägn i Viby.

Mark har köpts in, busk- och trädröjningar har gjorts, uppställnings- och grävarbeten har utförts under året. En naturvårds- och kulturminnesinventering samt skötselplan har utförts som en inköpt tjänst. Resultatet är tryckt och har bekostat av WWF/BoLån. Detta utgör nu underlag för det naturreservatsbildande som snart är klart. Arbetet har kunnat utföras tack vare den halvtidstjänst som Länsstyrelsen i Skåne län, Naturvårdsverket, WWF och Kristianstads kommun samfinansierar. Tjänsten som naturvårdskoordinator i Kristianstads Vattenrike löper på tre år i en första etapp.

Det blivande naturreservatet är mycket lämplig som besöksplats i Ekomuseet, varför vi under året byggt ett informationstorn, satt upp stättor över kreaturstaket samt anlagt första etappen i ett vitt förgrenat vandringsledssystem. Tornet kommer så småningom, efter det att diverse utställningar byggts, att bli det fjärde utemuseet i vårt Ekomuseum. Dessa anläggningar bekostas också av WWF/SE-Banken BoLån. Dokumentation sker också fortlöpande för ett framtida, speciellt utemuseum, som kommer att beskriva lerbrytning och tegelframställning vid Hercules tegelbruk.

Tornbygge i Hercules-området. Tornet kommer senare att förses med en utställning och blir då det fjärde utemuseet i Ekomuseet.

Foto: S-E.M. Ekomuseum
Kristianstads Vattenrike

Vramsån

Vramsån är ett av de tre större vattendragen som ansluter till Helgeåns nedre delar, alltså ingår Vramsån i Kristianstads Vattenrike. Vramsån är klassad som riksintresse för naturvård och föreslagen av WWF som Ramsarområde (våtmark av internationellt skyddsvärde). Här finns representanter för alla Sveriges sk stormusslor inklusive flodpärlmusslan, de sällsynta fiskarna grönlång och sandkrypare, enda platsen i Norden för vattenväxten jättemöja, ett mycket lite utträtat vattendrag, många välbevarade gamla damm- och bromiljöer mm. Här finns mycket att bevara men exploatering, intensiv odling mm kan i framtiden förstöra dessa värden. Diskussioner förs också hur bevattningsuttag, åkerdränering, trädfällning, konstgödsel, skogsdikning mm påverkar åns värden.

Miljö- och hälsoskyddskontoret som varit med som samarbetspart i Vattenriket sedan 1989 har under årens lopp gjort flera undersökningar och bedrivit ett omfattande informationsarbete kring ån.

Naturskolan och Ekomuseet har sedan 1990-talets början arbetat med undervisning och information längs Vramsån och samtidigt samlat fakta för att kunna bygga en informations och besöksplats vid ån.

Under året blev utställningen, som vi arbetat med under några år, klar. De två sk segelskärmar skulle placeras vid Vramsån i Gärdsköpinge. På Köpingedagen i augusti invigde vi utställningen tillsammans med ordföranden i åns fiskevårdsföreningen, tillika en av de stora potatisodlarna i trakten. Även här finns ett gediget undervisningsmaterial för skolorna som Naturskolan producerat. Många andra grupper tex lantbrukare, högskolestuderande samt natur- och hembygdsföreningar som studerar vattendrag besöker Ekomuseets nya anläggning.

Invigning av segelskärmar och förevisning av fiskar vid Vramsån. Köpingedagen den 23 augusti 1998. Foto: S-E.M. Ekomuseum Kristianstads Vattenrike

Under året tog ytterligare ett företag kontakt med Ekomuseet på förslag från WWF. Det var chipsföretaget OLW som undrade om det fanns något bra miljöprojekt att satsa på i Vattenriket. Vi tyckte att en satsning på Vramsån skulle passa bra bl.a. eftersom flera av OLWs potatisodlare finns kring ån.

Den 30 november samlades pressen, markägare och andra berörda för att informeras om samarbetet med WWF/OLW angående Vramsån.

Veckans vykort, Vattenrikets hemsida

Hej! Trobro gård 30/11 1998
 OLW och Världsnaturfonden satsar nu ekonomiskt på ett femårigt vattenvårdsprojekt i Vramsån. Tillsammans med Kristianstads Vattenrike presenterades projektet på Trobro gård vid Vramsån.
 OLWs försäljningen av naturchips skall ge minst 500 000 kr per år till projektet.
 Miljö- och hälsoskyddskontoret står för projektledning.
 Markägarna vid ån, bl a OLWs potatisodlare, blir de viktigaste samarbetsparterna.
 Tillsammans hoppas vi kunna säkerställa de internationellt klassade naturvärdena i Vramsån.

Hälsningar
 Sven-Erik Magnusson

Egeside fd sjö

Utän det värdefulla natur- och kulturlandskapet runt besöksplatserna fungerar inte ett ekomuseum. Anläggningen på besöksplatsen är ju endast en liten del av själva ekomuseet. Därför är det en väsentlig del av vårt ekomuseiarbetet att säkerställa olika natur- och kulturhistoriskt värdefulla våtmarksmiljöer längs Helgeåns nedre avrinningsområde.

Tillsammans med Länsstyrelsen och Naturvårdsverket arbetar vi bl a för att de stora vass, vide och alsumpskogarna i den gamla Egeside sjö kan bevaras för framtiden. En gång fanns här, liksom längs hela den 3,5 mil långa sträckan av Helgeåns nedre lopp, slåtter- och beteshävdade strandängar som översvämmades årligen, för att torka upp under sommarhalvåret. Egeside var svårt att hävda med slåtter och bete varför de gamla öppna markerna successivt började växa igen redan under 1900-talets första hälft. Vass, vide och alskog har nu vuxit sedan länge och det skulle vara ekonomiskt omöjligt att få tillbaka de gamla, stora öppna markerna. Vi satsar våra restaureringsresurser på andra ställen i Vattenriket där det är mer kostnadseffektivt att få tillbaka det gamla hävdade kulturlandskapet.

I Egeside vill vi istället på sikt låta skogen återta våtmarkerna så att det kan bildas sumpskog, som är en biologiskt mycket värdefull naturtyp.

Den 13 november kunde vi tillsammans med länsstyrelsen presentera det första markköpet i Egeside för pressen. I framtiden hoppas vi också kunna anlägga en informationsplats i anslutning till sumpskogen, som är en värdefull del av Ekomuseet.

Näsby fält

Det gamla militära övningsområdet Näsby fält med kaserner köptes av kommunen 1995. Syftet var dels att sälja kasernbyggnaderna vidare så att Högskolan skulle kunna samla all sin verksamhet på ett ställe, ett campus, men också att exploatera mark för bebyggelse samt att skapa ett närrekreationsområde för Kristianstad.

Ekomuseet kontaktades på ett tidigt stadium. Från vår sida har vi tillsammans med våra olika samarbetsparter i Vattenriket, som tex Milö- hälsoskyddskontoret och Länsstyrelsens miljöenhet, tidigt lyft fram behovet av att skydda, utveckla och tillgängliggöra natur- och kulturvärdena på fältet, som också omfattar halva Araslövssjön med stränder. Tillsammans har vi diskuterat fram hur det framtida 475 ha stora naturreservatet skall avgränsas och skötas. Med hjälp av ekonomiskt stöd från bl.a. Världsnaturfonden har en dokumentation av det föreslagna naturreservatet Näsby fält gjorts under året.

Flera framtida anläggningar, som kommer att ingå i Ekomuseet, kommer att anläggas i området. Det kommer att bli bl.a. ett handikappanpassat fågeltorn inklusive naturstig. Ett flertal vandringsleder med spångar genom våtmarkerna, samt information i fält om de olika natur- och kulturhistoriska värdena man kan se och uppleva när man tar sig runt. Det nya reservatet med ekomuseianläggningar kommer att besökas av både ortsbor och långväga besökare. Vandringslederna kommer att anslutas till Linnérundan som passerar Lillö borgruin. Denna vandringsled med ekomuseianläggningar används årligen av mer än 25 000 besökare per år.

*Norra Lingenäset i maj månad,
med blommande ramslök.*

Foto: S-E.M. Ekomuseum Kristianstads
Vattenrike

Samrådsgrupp:

Samrådsgruppen för Naturvård i Kristianstads Vattenrike träffades den 13 maj vid Norra Lingenäset för att diskutera och informera sig om planerna för Näsby fält.

Denna samrådsgrupp bildades under våren och består av politiker från kommunstyrelsen och miljö- och hälsoskyddsnämnden, tjänstemän från berörda kommunala förvaltningar och länsstyrelsens miljöenhet, ideella naturvårdsföreningar, jaktvårdskretsen, Nedre Helgeåns fiskevårdsförening och LRF.

Det var tack vare det goda samarbetet med Länsstyrelsen i Skåne och dess miljöenhet som vi nu kunnat strukturera och börja driva detta samarbetsforum. En person är utlånad från länsstyrelsen och via samfinansiering (Kristianstads kommun, Länsstyrelsen i Skåne län, Naturvårdsverket och Världsnaturfonden) har vi nu resurser för en halvtidstjänst att arbeta aktivt med naturvård i Vattenriket.

Storkcenter i Viby,

I januari 1991 sammankallade Ekomuseet tänkbara samarbetsparter för att försöka få i gång arbetet med att återinför den vita storken som häckande fågel i Vattenriket. Verksamheten skulle vara en del av det Skånska storkprojektet. Den sista storkhäckningen i Vattenriket ägde rum 1940 på Lillö Kungsgård.

Ett uppdrag gick ut i bygden, om vem som skulle kunna tänka sig att sköta ett storkhägn i Vattenriket. Flera lantbrukare svarade och efter att ha vägt in många olika faktorer, först och främst närheten till våtmarkerna och om det funnits häckande stork tidigare på platsen men även möjligheten att fungera som besöksplats i Ekomuseet, utsågs familjen Nordströms gård i Skånes Viby som lämplig.

Storkcenter i Viby med informations-skärmar.

Foto: S-E.M. Ekomuseum
Kristianstads Vattenrike

Ett storkhägn och en utomhusinformation om storkprojektet och storkmarkerna i Vattenriket stod färdigt 1993. Tre ideella föreningar (Naturskyddsföreningen i Kristianstad, Nordöstra Skånes Fågelklubb och KfV) är stödresurser till familjen Nordström som sköter storkarna. Under årens lopp har många besökare sett på storkarna i hägnet. Storkarna kommer så småningom att släppas ut för att häcka fritt. När det anses lämpligt kommer storkarna att få flytta söderut och på detta sätt kommer en naturligt flyttande storkstam åter att häcka i det fria i Vattenriket.

1998 monterades en webbkamera upp av skolans IT-stab och Naturskolan, som sköter Vattenrikets hemsida. Det hela finansierades som en del av SE-Banken BoLåns naturvårdssatsning i Vattenriket.

Under några månader på våren och försommaren kunde man via Internet och en on-line webbkamera följa storkparets ruvning av äggen och sedan storkungarnas uppväxt.

Mer än 15 000 besök hade vi på vår hemsida för att se "Stork On-line". Detta hade också som resultat att folk från hela

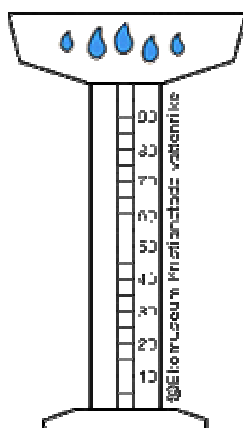
landet besökte storkhägnet och Vattenriket, eftersom man följt storkungarna via Internet.

Vattenrikets hemsida

Här kan alla intresserade finna fakta om Vattenriket. Aktuella observationer, Ekomuseets besöksplatser, djur och växter, väderfakta, vattenstånd i ån mm.

Här finns också samlat information från olika samarbetsparter i Vattenriket. Miljö- och hälsoskyddskontoret presenterar vattendragsfakta, den lokala fågelklubben presenterar sin verksamhet bl. a. med en mycket livligt besökt observationsbok där besökare skriver in sina observationer till andras nytta och glädje när man planerar ett besök vid något av Ekomuseets anläggningar för att skåda fågel.

Det är naturskoleföreståndaren som är webbmastern och som strukturerar faktainnehållet på ett lättillgängligt sätt för våra hemsidesbesökare. Ekomuseets utställningsdesigner har gjort många av teckningarna på hemsidan. Att kunna ha detta nära samarbete mellan personer och institutioner som besitter olika kunskaper tex vad gäller data, biologi och konstnärlig kompetens är en viktig strategi i ekomuseiarbetet. Att utnyttja Vattenriket, både ekomuseianläggningarna och våtmarkslandskapet, är en uttalad prioriterad verksamhet för skolan i kommunen. Det är därför naturligt att Vattenrikets hemsida är speciellt anpassad för skolbruk.

Väder on-line är en spännande utvidgning av vår hemsida som presenterades för pressen den 16 januari. Här kan man gå in på hemsidan och få aktuella väderuppgifter för Kristianstad, liksom on-line bilder på staden och våtmarkerna. En väderstation placerades på taket där Naturskolan har sitt kontor, vattenvärdena i ån avläses på vattenverket och webbkamerorna hade vi sen tidigare uppe på vattentornet. Detta är ett samarbete med kommunens tekniska kontor och dess VA-avdelning. Samarbete sker också med en lokal tidning, Kristianstadsbladet, som dagligen, med en dags fördröjning, presenterar värdena för sina läsare..

C4 Arbetsmarknad bygger och sköter Ekomuseets fasta anläggningar

Utemuseibyggnader, spångar, bryggor, stigar mfl fasta anläggningar byggs och underhålls av anvisad arbetskraft, bl.a. ALU-arbete, från kommunens arbetsmarknadsavdelning. Ekomuseet kan sägas beställa dessa arbeten och inför varje år sammanställs en lista med nyproduktion och skötselåtgärder som sedan utförs av de så kallade "Vattenrikelagen". Skötselkostnaderna finansieras via kommunen, medan mer och mer av nyanläggningskostnaderna finansieras via externa medel bl.a. från Världsnaturfonden och privata samarbetsparter.

Informationsdelarna med utställningstexter, bilder, modeller, montrar, belysning, vägskyltar mm bekostas via Ekomuseets budget. Dessa delar byggs och underhålls av Ekomuseets personal.

Ekomuseet har under många år behövt en båt med hytt för att kunna ta runt mindre grupper om ca 8-10 personer i Vattenriket. Många av våra samarbetsparter behöver snabbt och effektivt få information om verksamheten och då är en båttur ett utmärkt sätt att ta del av områdets värden och möjligheter. Flodbåten som Ekomuseet hjälpte en privat företagare att starta 1994 utnyttjas så ofta det går, men under icke turistsäsong och med små grupper passar en mindre båt bättre.

Flodbåten på väg mot Åhus i den gamla åfåran av Helge å.

Foto: S-E.M. Ekomuseum Kristianstads Vattenrike

Båtbygge på gång i C4 Arbetsmarknads lokaler på Åsums fure, våren 1998.

Foto: S-E.M. Ekomuseum Kristianstads Vattenrike

Ekomuseet gjorde en funktionsritning på en mindre båt som skulle vara både grundgående och med så låg hytt att den kunde passera under broarna. Under vintern konstruerades och byggdes sedan båten av C4 Arbetsmarknad och nu har den varit i drift under ett år. Många mycket nöjda passagerare har nu kunnat se Vattenriket från sjösidan, på ett sätt som tidigare varit omöjligt.

Exkursioner, föredrag, radioprogram mm

Att guida i Vattenriket är en viktig del av vår verksamheten. Det stora flertalet av dessa sker efter det att olika föreningar, företag, institutioner mfl ringt och beställt tid. Efterfrågan på guidning och föredrag är mycket större än vad Ekomuseets personal kan stå till tjänst med. Många förfrågningar slussas vidare till våra olika samarbetsparter som i mån av tid gärna ställer upp. Alla aktiviteter knutna till skolan sköts av Naturskolans personal.

Här nedan presenteras kort några exempel på de mycket skiftande aktiviteter som Ekomuseets personal varit direkt delaktiga i.

- 24 mars Föredrag om Vattenriket på Limnologiska institutionen, Lunds Universitet:
EU-kurs, River Restoration in Europe
- 15 april Exkursion i Vattenriket
Jordbruksverkets fortbildningskurs, "Ängsrestaurering och våtmarker"
- 18 april Radioprogram från Vattenriket som direktsändes från Håslövs ängar och
Hammar sjön.
Program 1 Riksradiön, "Naturmorgon" med bl.a. Jan Danielson

*Jan Danielson gör en
radiointervju med en
av Hammar sjöns
yrkesfiskare.*

Foto: S-E.M. Ekomuseum
Kristianstads Vattenrike

- 02 maj Exkursion till Storkcenter och Håslövs ängar
Visning för delar av SE-Banken BoLåns personal från Stockholm
- 08 maj Specialvisning från Flodbåten på Helge å mellan Kristianstad och Araslövssjön.
Deltagare från olika EU-länder. ERMAS (European River Margins) 10 floder i
Europa undersöks. Helge å och Vindelälven i Sverige samt Donau, Rhône,
Garonne, Po mfl utomlands.
- 13 maj Exkursion till Håslövs ängar, Isternäset, Ekenabben, Utemuseum Kanallhuset
och avslutning med Flodbåten på Helge å.
Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen i Trelleborg.

- 19 maj Besök från Statens kulturråd. Information i Vattentornet om Ekomuseet, Utemuseum Kanalhuset, båtfärd på Helge å från Kanalhuset till Karpalundsdammen och Lillö borgruin, Storkcenter

Komunstyrelsen ordförande Lars-Erik Bengtsson och Erik Åström från Statens kulturråd åker på Helge å med Ekomuseets båt, som tillverkats av Vattenrikelagen vid C4 Arbetsmarknad.

Foto: S-E.M. Ekomuseum
Kristianstads Vattenrike

- 25 maj Flodbåtsguide på Helge å från Tivoliparken-Araslövssjön retur Kommunledningskontoret , Nässjö kommun
- 27-28 maj Ekomuseiträff i Vattenriket för museer i Sverige som bedriver ekomuseiverksamhet. Sju olika museer, från hela landet, deltog i den två dagar långa träffen som till stor del förlades ute i landskapet. Vi tog oss fram till fots, med båt och med bil. Ett nätverk för svenska ekomuseer och andra museer som bedriver ekomuseiverksamhet bildades. Adresslista till ekomuseerna finns på Vattenrikets hemsida.
- 02 juni Länsrådet Lise-Lotte Reiter mfl inbjudna till Vattenriket av kommunstyrelsens ordförande Lars-Erik Bengtsson och ekomuseichefen. Besök vid Utemuseum Kanalhuset, båt till Lillö och Araslövssjön, samt rundtur till fots på Näsby fält. Besöket ett led i samarbetet med Länsstyrelsen i Skåne och för att se konkret vad som gjorts och planeras göras.
- 29 juni Limnologer från universitetet inbjudna, för en rundtur med Ekomuseets båt på Hammarsjön. Hammarsjön har väckt limnologernas stora intresse på grund av de senaste årens fynd av flera sällsynta växtarter i sjön. Sjönajjas som nyligen upptäckts, känner man till från endast denna plats i hela landet. Arten är prioriterad för skydd på Eu:s lista för utrotningshotade arter. Sex arter är med från Sverige.
- 1 juli Kommunstyrelsen bjöd företagsledarna från ett större antal lokala företag på en guidad tur i Vattenriket. Vi startade med en genomgång i Utemuseum Pulken, därefter åkte vi Flodbåt på gamla åfåran till Åhus.
- 28 aug Styrelsen vid SE-Bankens lokalkontor guidades på Flodbåten.
- 01 sept Föredrag i Simrishamn om hur vi arbetar med information och tillgänglighet via Ekomuseet, samt bevarandefrågor i Vattenriket. Ett av flera föredrag i konferensen "BALTIC SEA -Sustainable Tourism, Security, Helth and Culture" med deltagare från alla länder runt Östersjön.

- 17 sept Årligen återkommande undervisningstillfälle, för studenter från Universitet i Lund, Kursen Museum och samhälle, med besök vid några informationsplatser ute i Ekomuseet. Undervisningspasset benämns "Vad är ett ekomuseum?"
- 03 sept "Konferens om vatten", Föredrag i Helsingör om Ekomuseum Kristianstads Vattenrike. Arrangör Nordiska Föreningen för Humanekologi
- 13 okt Miljökonferens i Lund, arrangerad av WWF Världsnaturfonden och grossistföretaget Björseells kontorsvaruhus. Ekomuseet inbjuden att berätta om Vattenriket och samarbetet med WWF
- 11 nov Vägverkets miljöchefer, från landets regionkontor, på konferens i Åhus. Exkursion i Vattenriket med besök vid ekomuseianläggningar.

Utöver ovan beskrivna verksamheter har ytterligare en stor mängd projekt bedrivits inom ramen för verksamheten i Kristianstads Vattenrike.

Det är skolverksamheten som bedrivs av Naturskolan, Naturvårdsverksamheten som är kopplad till samarbetet med länsstyrelsen/Naturvårdsverket och Världsnaturfonden samt miljöskyddsverksamhet som är knuten till Miljö- och hälsoskyddskontoret.

Alla dessa verksamheter i Vattenriket beskrivs i detalj i separata årliga redogörelser.

Ekomuseet är på olika sätt även involverade i dessa verksamheter, men det skulle föra för långt att här gå in på detta.

Sven-Erik Magnusson
ekomuseichef
Ekomuseum Kristianstads Vattenrike